

3. **Статистичний щорічник** Волинь. – 2006 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Волинській області. – Луцьк, 2007. – 557 с.
4. **Статистичний щорічник** Закарпаття за 2002 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Закарпатській області. – Ужгород, 2003. – 588 с.
5. **Статистичний щорічник** Закарпаття за 2006 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Закарпатській області. – Ужгород, 2007. – 590 с.
6. **Статистичний щорічник** Івано-Франківської області за 2002 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Івано-Франківській області. – Івано-Франківськ, 2003. – 644 с.
7. **Статистичний щорічник** Івано-Франківської області за 2006 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Івано-Франківській області. – Івано-Франківськ, 2007. – 501 с.
8. **Статистичний щорічник** Львівської області за 2002 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Львівській області. – Львів, 2003. – Ч. 1. – 363 с.
9. **Статистичний щорічник** Львівської області за 2006 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Львівській області. – Львів, 2007. – Ч. 1. – 368 с.
10. **Статистичний щорічник** Рівненської області за 2002 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Рівненській області. – Рівне, 2003. – 575 с.
11. **Статистичний щорічник** Рівненської області за 2006 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Рівненській області. – Рівне, 2007. – 569 с.
12. **Статистичний щорічник** Тернопільської області за 2002 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Тернопільській області. – Тернопіль, 2003. – 543 с.
13. **Статистичний щорічник** Тернопільської області за 2006 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Тернопільській області. – Тернопіль, 2007. – 447 с.
14. **Статистичний щорічник** Чернівецької області за 2002 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Чернівецькій області. – Чернівці, 2003. – 488 с.
15. **Статистичний щорічник** Чернівецької області за 2006 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Чернівецькій області. – Чернівці, 2007. – 482 с.
16. **Статистичний щорічник** України за 2002 р. / Держком. статистики України. – К. : Консультант, 2003. – 664 с.
17. **Статистичний щорічник** України за 2006 р. / Держком. статистики України. – К. : Консультант, 2007. – 552 с.
18. **Мочерний С.** Економічна енциклопедія. – у 3-х томах. – К. : Вид. центр "Академія", 2000. – Том 3. – 361 с.
19. **Мочерний С.** Економічна енциклопедія. – у 3-х томах. – К. : Вид. центр "Академія", 2000. – Том 2. – 672 с.
20. **Андел І.В.** Моніторинг використання місцевих природних ресурсів у промислових та аграрно-промислових системах регіону // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : НЛТУ України. – 2007. – Вип. 17.6. – С. 124-128.

УДК 351.72:338.2:339.7

**Ст. викл. Н.Б. Бідник, канд. екон. наук –
Європейський університет**

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Розкрито суть поняття міжнародних фінансових організацій (МФО), визначено основні завдання МФО та їх вплив на економічний розвиток держави. Визначено зобов'язання державної економічної політики для того, щоб співпраця України з МФО була якомога ефективнішою і сприяла економічному зростанню. Запропоновано стратегію співпраці України з МФО.

Ключові слова: міжнародні фінансові організації, державна економічна політика, стратегія співпраці України з МФО.

Cooperation of Ukraine with international financial organizations as a factor of economic development of state

Notion of international financial organizations is given, main aims of IFO and their influence on state's economic development are described. The article defines obligations for state economic policy needed for most efficient cooperation between Ukraine and IFO and economic development. Strategy of cooperation between Ukraine and IFO is suggested.

Keywords: international financial organizations, state economic policy, strategy of cooperation between Ukraine and IFO.

Діяльність міжнародних фінансових організацій набуває вагомшого значення і для України. Вона сприяє переходу економіки до ринкових відносин, стабілізації й економічному прогресу. Україна бере участь у діяльності провідних міжнародних валютно-кредитних та фінансових організацій (МВФ, МБРР, ЄБРР). Співпраця України з цими організаціями є важливим джерелом залучення додаткових фінансів до національної економіки. Розвиток співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями досліджували такі вчені, як: Н.Т. Моринець, В.А. Василенко, Н.Т. Балатова, Г.О. Мар'янович, М.Г. Нікітіна, І.Л. Сазонець та інші.

Основною метою нашої роботи є обґрунтування методологічних засад та розроблення практичних організаційно-економічних заходів щодо подальшого розвитку співпраці України з МФО, поліпшення умов для залучення зовнішніх кредитів та інвестицій, а відтак – вироблення ефективного напрямку системної трансформації економіки, забезпечення сталого економічного розвитку країни.

Міжнародні фінансові організації набувають дедалі більшої вагомості у міжнародних економічних відносинах, оскільки через мережу цих організацій проходить значна частка світових інвестицій, відбуваються купівля та продаж валюти для фінансування експорту й імпорту. Особливо важлива діяльність цих організацій для країн, які здійснюють перехід до ринкових відносин і готові використати як управлінський досвід МФО, так і власні можливості.

МВФ – це валютно-фінансова організація міжурядового співробітництва, покликана регулювати валютно-розрахункові відносини між державами і здійснення фінансової допомоги країнам-членам через надання їм у разі виникнення валютних труднощів, зумовлених порушенням рівноваги платіжних балансів, короткотермінових позик в іноземній валюті. Фонд здійснює свою діяльність як спеціалізована установа ООН. МВФ є інституціональною основою сучасної міжнародної валютної системи [1, 2].

Основними завданнями МФО є:

- сприяння розвитку міжнародної валютно-фінансової співпраці;
- розширення та збалансоване зростання обсягів міжнародної торгівлі з метою досягнення високого рівня зайнятості та реальних прибутків;
- зміцнення виробничого потенціалу країн-членів;
- сприяння стабілізації валют та уникнення їх конкурентної девальвації;
- участь у створенні багаторівневої системи платежів та усунення валютних обмежень [3].

Табл. Стратегія співпраці України з МФО

СТРАТЕГІЯ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МФО	
Основні цілі	
• економічний і соціальний розвиток держави; • стабілізація виробництва; • економічне зростання.	
Завдання	
• зміцнення фінансового сектора; • сприяння створенню та розвитку дрібних та середніх підприємств; • підтримка структурної перебудови великих підприємств; • створення сприятливого інвестиційного клімату; • залучення прямих іноземних інвестицій та заохочення спільного фінансування проєктів.	
Засади	
• прискорення ринкової трансформації, забезпечення фінансової стабілізації та інтегрування України в Європейський Союз; • відповідність умов кредитування України МФО пріоритетам її економічного та соціального розвитку; • спрямування ресурсів на забезпечення сталого економічного зростання, здійснення структурних перетворень, формування розвиненого внутрішнього ринку і припинення практики їх використання для фінансування поточних витрат; • мобілізація та ефективне використання внутрішніх фінансових ресурсів, сприяння надходженню прямих іноземних інвестицій; • дотримання економічно обґрунтованих та загальновизнаних меж і порогів рівня зовнішньої заборгованості відповідно до міжнародних критеріїв платоспроможності держави.	
Принципи	
• підтримка розвитку приватного сектора; • підтримка приватизації; • підтримка зміцнення фінансового сектора; • сприяння приватним інвестиціям у харчову промисловість та розвиток сільського господарства; • раціоналізація енергетичної галузі; • розвиток малих та середніх підприємств; • модернізація і реформа основних галузей інфраструктури	
• посилення ролі Української сторони в процесі підготовки та реалізації проєктів, зокрема на стадії їх ініціювання та під час залучення міжнародної технічної допомоги; • підвищення якості комплексної експертизи проєктних пропозицій, зокрема стосовно доцільності залучення фінансових ресурсів МФО для підтримки загальнодержавних та галузевих програм розвитку; • концентрація фінансових, технічних і консультативних ресурсів, які надають МФО та міжнародні донори, на пріоритетних напрямках економічних та соціальних реформ; • збільшення частки самоокупних інвестиційних проєктів у кредитних портфелях МФО; • максимальне використання можливостей МФО, зокрема МФК, БАГІ, ЄБРР та ЧБТР, з метою розширення співпраці з приватним сектором економіки, що не передбачає прямих зобов'язань держави або надання державних гарантій; • мінімізація нових державних запозичень для реалізації інституціональних проєктів, крім тих, що пов'язані з безпекою життя людини, охороною здоров'я та освітою.	
Напрями діяльності	
• реформування органів виконавчої влади; • збільшення кількості проєктів, пов'язаних з розвитком регіонів, вирішенням соціаль-	

- них та екологічних проблем територіальних громад;
- збільшення кількості інвестиційних та кредитних проектів, спрямованих на підтримку приватного сектора;
- залучення інвестиції для забезпечення розвитку інфраструктури, зокрема муніципальної та портової, будівництва, агропромислового комплексу, сфери роздрібної торгівлі та надання послуг, виготовлення транспортного обладнання і сфери телекомунікацій;
- виконання програми кредитування малих та середніх підприємств;
- фінансування міжнародних транспортних коридорів (автомобільних, залізничних), міської інфраструктури та комунальних підприємств;
- підвищення потужності енергетичних об'єктів та впровадження енергоощадливих технологій, модернізація блоків атомних електростанцій;
- залучення ресурсів для підтримки сільського господарства та експортоорієнтованого виробництва;
- залучення фінансових ресурсів для реалізації проектів у сфері міської та транспортної інфраструктури, енергетики, охорони навколишнього природного середовища, телекомунікацій, малого та середнього бізнесу;
- розроблення прозорої політики приватизації, структурної перебудови великих державних промислових підприємств, запровадження механізму її реалізації та механізму післяприватизаційної підтримки;
- залучення до процесу приватизації іноземних інвесторів;
- демонополізація підприємств шляхом виділення самостійних структурних підрозділів.

Показники результативності реалізації принципів

- створення передумов для сталого зростання економіки України та поліпшення добробуту громадян;
- збільшення загального обсягу фінансових ресурсів МФО, які залучено у межах реалізації інвестиційних проектів;
- досягнення цілей проектів у встановлений термін у межах відповідного бюджету;
- збільшення частки інвестиційних проектів у структурі проектних портфелів МФО в Україні;
- дотримання графіків підготовки і реалізації спільних з МФО проектів.

МФО активно сприяють процесові глобалізації через лібералізацію міжнародної торгівлі й усунення валютних обмежень для країн-позичальників. Розробляючи державні концепції і програми соціально-економічного розвитку та виходячи з пріоритету внутрішнього ринку, держава також має зважити на узалежнення показника ВВП країни від зовнішньої торгівлі [4].

Для того, щоби співпраця України з МФО була якомога ефективнішою і сприяла економічному зростанню, державна економічна політика зобов'язана:

- підтримувати конструктивні відносини з приватними кредиторами і не бути уразливою до зовнішніх обставин завдяки обережному, завбачливому управлінню своїм зовнішнім боргом і резервами;
- прийняти економічно й фінансово обґрунтовану програму, яка б конкретизувала кількісні показники і передбачала заходи, спрямовані на її реалізацію для досягнення позитивних результатів;
- спрямувати свою економічну і фінансову політику на стимулювання економічного зростання, стабілізування цін, поліпшення добробуту та забезпечення здорового довкілля;
- не маніпулювати обмінними курсами та не нехтувати міжнародною валютною системою. Валютний курс впливає на конкурентоспроможність компанії та співвідношення експортно-імпортних цін.

- сприяти становленню та розвитку міжнародних ринків товарів і послуг, модернізації та підвищенню ефективності діяльності підприємств державного і приватного секторів країни створивши відкриту, конкурентну та справедливую систему управління закупівельними операціями МФО.

З метою підвищення ефективності співпраці з міжнародними фінансовими інституціями потрібно:

- розробити стратегію співпраці України з МФО, удосконалити механізми управління державним боргом, збільшити питому вагу середньо- і довготермінових кредитів;
- істотно поліпшити кадрове забезпечення сфери міжнародних валютно-кредитних відносин;
- сприяти законодавчому формуванню бюджету розвитку та створенню Українського банку реконструкції й розвитку як фінансового інструмента реалізації політики економічного зростання на основі конкурсного кредитування інвестиційних проектів.

Висновки. Міжнародні фінансові організації мають велике значення для покращення економічного становища України. Співпраця України з МФО сприяє поліпшенню макрофінансових показників стабілізації, формуванню конкурентного ринкового середовища, стабілізації національної грошової одиниці, активізації інвестиційного процесу, розвитку приватного підприємництва.

Література

1. Бендерський Ю. Реалії світогосподарських процесів і місце в них України. – К. : Вид-во "Либідь", 2000. – 157 с.
2. **Международные валютно-кредитные** и финансовые отношения / под ред. Л.Н. Красавиной // Финансы и статистика, 2000. – 367 с.
3. Шреплер Х.А. Международные экономические организации : справочник. – М. : Международные отношения, 1999. – 46 с.
4. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації : навч. посібник. – К. : Вид-во "КНЕУ", 2001. – 340 с.

УДК 338.2

Аспір. М.М. Бабірад¹ – Львівська КА

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ

Інвестиційні ресурси недержавних пенсійних фондів є основним джерелом розвитку економіки України. У статті розкрито особливості інвестиційної діяльності НПФ, наведено динаміку змін інвестиційних показників та процесів, а також пропозиції щодо подальшого розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні.

*Post-graduate M.M Babirad; assoc. prof. V.V. Oliyarnyk –
L'viv commercial academy*

Features of investment activity of non-state pension fund are in Ukraine

Investment resources of non-state pension funds are the main source of economic development of Ukraine. The article tells about the peculiarities of investment activity of

¹ Наук. керівник: доц. В.В. Оліярник, канд. екон. наук – Львівська КА